

проблеми соціалізації сучасного підлітка. Все це сприяло створенню концептуальної моделі закладу, втіленню в його роботу здоров'язберігальних педагогічних технологій. Батьки наших учнів відзначають, що заняття в Центрі позитивно впливають на здоров'я дітей: зменшується кількість застудних захворювань, поліпшується настрій дітей, вони вчаться свідомо і відповідально ставитися до свого здоров'я. Висока результативність праці зумовлюється значною мірою ефективною роботою координаційної ради закладу.

У 2008 році ЦЕНТУМ включений до регіональної мережі Шкіл сприяння здоров'ю. Сьогодні, крім

дослідницької, Центр здійснює інформаційно-методичну й організаторську діяльність у районах і містах, яка пов'язана із здоров'язберігальними технологіями.

Еколого-натуралістичний центр має значний потенціал і традиції, тут створена атмосфера ініціативи та творчості. У педагогічному колективі працюють талановиті педагоги Н.А. Подосинникова, Т.Г. Кожух, В.А. Ясинська, Л.Ф. Шапкіна, Л.М. Абашкіна, Н.В. Корнієць, Н.І. Шатрова, Л.В. Рудинська, Л.В. Соловійова, О.В. Харченко, О.І. Оскольська, Т.В. Козлова, А.І. Глущенко та ін.

Виховання творчої особистості засобами еколого-натуралістичної діяльності

Віталій БЕДНІНА,

директор Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді

Розвиток суспільства неможливий без систематичного та цілеспрямованого виховання особистості майбутнього громадянина. Нині оновлення змісту і методів виховання є результатом переосмислення шляхів розв'язання проблеми громадянського становлення молодого покоління.

Виховання як процес необхідно розглядати з філософського та психолого-педагогічного аспектів. Це цілеспрямоване формування в особистості певного ставлення до людей і навколишньої дійсності. Причому формування розглядається не як зовнішній вплив на особистість, а стимулювання її внутрішньої потреби до відповідного мислення, вчинків, духовного розвитку.

Виховання має здійснюватися на гуманістичній основі. Його головний принцип – олюднювання взаємин у загальновиховному процесі. Гармонійне виховання передбачає співпрацю педагогів і вихованців; створення поля упорядкованої свободи (якомога рідше вживати вислів «не можна»); надання допомоги дітям у самовихованні. І, нарешті, найголовнішою умовою гармонійного виховання має бути захист дитини від життєвих незгод, конфліктів, самотності, а також сприяння вільному розвитку її духовних і фізичних потреб.

Вирішальну роль у розв'язанні проблем громадянського становлення особистості відіграють загальноосвітні навчальні заклади. Школа залишається головною інституцією, перед якою стоїть

завдання – виховати особистість, яка дотримується норм і правил співжиття, прийнятих у суспільстві, традицій своїх співвітчизників, тобто сформувати певний тип соціально зумовленої поведінки.

Сфера позашкільної освіти нині перебуває на важливому етапі розвитку. Тут створюються умови для здобуття учнями додаткової освіти, забезпечення змістовного дозвілля дітей та підлітків. Саме над вирішенням цих завдань і працюють педагоги Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, спрямовуючи свої зусилля на подальше відродження духовних здобутків української культури в освітньому просторі області.

Педагоги Центру вирішують передусім завдання залучення молоді до навчання в позашкільних навчальних закладах та пропаганди здорового способу життя. Метою роботи нашого закладу є вдосконалення системи виховної роботи, впровадження нових технологій організації виховного процесу в позаурочній та позашкільній діяльності навчальних закладів, спрямованих на розвиток особистості дитини. На сьогодні в Полтавському облЕНЦУМ навчаються 1105 дітей.

Залучення дітей до навчання в Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді розпочинається з роботи керівників гуртків у дитячих дошкільних закладах. Заняття гуртків «Акваріумісти», «Фітодизайн з основами художньої майстерності», «Зоологи», «Рослинники», «Кролівники», «Знавці лікарських рослин», «Квітничарі-аранжувальники» проводяться у дошкільних навчальних закладах №1, №14, №72 м. Полтави. Програми цих гуртків адаптовані до вікових особливостей дітей.

З метою ознайомлення громадськості з діяльністю Центру його працівники щорічно організують свято – День відкритих дверей. На святі проводяться майстер-класи, вікторини, репрезентується робота гуртків. Цей захід, скажімо, в минулому році відвідали понад 500 учнів загальноосвітніх навчальних закладів Полтави.

Старшокласники мають змогу навчатися в обласній очно-заочній біологічній школі, метою якої є пошук нових форм роботи з обдарованою молоддю, набуття додаткових знань, створення умов для навчально-дослідної діяльності. Школярі виявляють значний інтерес до навчання в біологічній школі, оскільки мають змогу працювати з кваліфікованими викладачами вищих навчальних закладів, які є керівниками гуртків. Керівники гуртків готують слухачів біологічної школи до вступу до вищих навчальних закладів. Вони є також консультантами під час написання учнями науково-дослідних робіт та підготовки їх до участі в конкурсі-захисті МАН України.

Після I курсу навчання в очно-заочній біологічній школі учні проходять польову практику. Участь у практиці є основою для науково-дослідної роботи. Тут діти випробовують свої інтелектуальні, фізичні, творчі можливості, поповнюють прогалини у знаннях.

В умовах стрімкого розвитку науки і техніки, значного впливу діяльності людини на природу сьогодні, як ніколи, важливо сформувати в кожній людині відповідальне ставлення до навколишнього середовища і власного здоров'я. Тому колектив Центру поставив за мету пропагувати здоровий спосіб життя уже з молодшої школи, ознайомлювати дітей з будовою і функціями організму людини, з методиками оздоровлення. Для учнів різних вікових категорій працюють гуртки «Юні валеологи», «Юні медики», а для старшокласників – «Біологія людини». Під час занять діти набувають теоретичних знань, а в літній період в обласному

дитячо-юнацькому оздоровчому таборі «Еколог» (структурному підрозділі Полтавського облЕНЦУМ) застосовують свої знання на практиці, а також відпочивають і загартовуються. У таборі відпочивають не тільки гуртківці, а й діти з усієї області – переможці олімпіад, всеукраїнських, обласних та районних конкурсів, юні дослідники Малої академії наук.

Одним із дійових способів вивчення довкілля є експедиційна діяльність. Експедиції в літній період не тільки дають можливість поповнити знання, а й фізично загартувати учнів. Кожного року педагоги Центру організують екологічну експедицію на байдарках «Чиста хвиля». Під час таких експедицій школярі отримують заряд бадьорості на цілий рік.

Звертаючись до вихованців, видатний педагог О.А. Захаренко писав: «Пам'ятайте, що ви завжди були і будете центром Всесвіту!». Такими мають бути і переконання кожного педагога щодо виховання дітей: глибоке усвідомлення унікальності кожної дитини; розуміння всього, що відбувається в дитячій душі; щире прагнення допомогти становленню особистості. Учитель має полум'ям свого серця запалити іскорки добра, любові, милосердя, патріотизму в серцях вихованців, а величчю інтелекту спонукати їх до навчання та творчості.

